

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת בשלח

דבר מי יקום?!

וחושבים שיש בידם לבטל את גזירתו של הקב"ה שהנה לא התקיימו מיד דבריו של הקב"ה ובינתיים עושה מהם הקב"ה לצחוק וללעג וקלס, ואז כאשר יבוא הזמן שייעד הקב"ה לקיים גזירתו הרי ש"עד מהרה ירוץ דברו" נגד רצון הרשעים.

וזה מה שנאמר כאן בפסוק "ויהי בשלח פרעה" שזה רק היה נראה כאילו פרעה שלח את העם, שכן הקב"ה צחק על פרעה, הוא יתברך גזר שעם ישראל ייצא ממצרים ברגע ובזמן המתאים לו, וכפי הנאמר "השולח אמרתו ארץ" מתי זה קרה? בזמן שהקב"ה רצה. ופרעה חשב שהוא זה אשר מעכב את יציאת ישראל ממצרים, אך באמת ברגע שרצה הקב"ה להוציא את ישראל ממצרים מיד פרעה נפל לרגלי משה רבנו שייצאו ממצרים. וזו הכוונה בפסוק "עד מהרה ירוץ דברו" שברגע שהזמן הגיע להוציא את ישראל ממצרים הרי שאף אחד לא יכול לעכב זאת ויצאו ישראל משם בחיפזון..

הרי לנו כיצד התעלל הקב"ה בפרעה הרשע ובמצרים, הם היו בטוחים שהכל נמצא בשליטתם ובהחלטתם בו בזמן שהיה זה בשביל להענישם ולעשות מהם צחוק אחד גדול וכך קיבלו מכה אחר מכה... כך גם תהיה הגאולה העתידה, אומות העולם יטעו לחשוב שיצליחו לעכב ולדחות לגמרי את ביאת משיח צדקנו ואין חס ושלום דברי הקב"ה מתקיימים, אלא שהקב"ה יעשה מהם צחוק אחד גדול ויהיו ללעג וקלס, כי כאשר יחליט ה' יתברך לגאול את ישראל אין משהוא שיוכל לעמוד מנגד.

ויהי רצון שנזכה בקרוב לגאולה השלמה בחסד וברחמים.

"ויהי בשלח פרעה את העם" [י"ג, י"ז]

במדרש רבה מובא על הפסוק "ויהי בשלח פרעה את העם" שזה מה שנאמר "השולח אמרתו ארץ" [תהילים קמ"ז, ג], מוסיף ואומר המדרש - או להם לרשעים שהם רימה ותולעה ובטלים מן העולם, הם מבקשים לבטל דבריו של הקב"ה, וכמו שאמר פרעה הרשע "וגם את ישראל לא אשלח" [ה, ב] אמר הקב"ה אני אמרתי "שלח את עמי" ואתה אומר "וגם את ישראל לא אשלח" נראה דבר מי יקום! והנה בסוף פרעה נפל לרגלי משה רבנו ואמר לישראל "קומו צאו מתוך עמי" [י"ב, ל"א]. מסיים המדרש וכותב זה מה שאמר הפסוק "השלח אמרתו ארץ".

שואל בעל ה"זרע שמשון" - מה ההקשר של הפסוק "השלח אמרתו ארץ" לבין מה שנאמר "ויהי בשלח פרעה את העם"?

כמו כן מה טרח המדרש להוכיח שדברי הרשעים בטלים ודברי הקב"ה קיימים, הרי דבר זה הוא פשוט כל כך דבריו של הקב"ה קיימים לעד ולעולמי עולמים?

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - שהיה קשה למדרש רבה כיצד נאמר שפרעה שלח את העם, הרי הקב"ה הוא זה שהוציא את עם ישראל ממצרים? ועוד קשה בפסוק נאמר "השולח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו" שכאשר הקב"ה שולח אמרתו הרי שמיד ירוץ דברו. וקשה, שהיה לפסוק להשמיט את המילה "עד" ולכתוב 'השולח אמרתו ארץ מהרה ירוץ דברו'?

אלא שלפעמים הקב"ה עושה צחוק מהרשעים, הוא ממתין זמן מה לאחר גזירתו ואין הוא מקיים אותה מיד, לכן טועים הרשעים

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינחוק]. כמו כן ניתן להאזין לכל השיעורים של הרב שכבר נמסרו בקול הלשון.

פנינים ממח"ס "זרע שמשון" \ תהילים חלק ג' לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ד נחמן מיכאל נחמני

פניני "אור החיים" הקדוש לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ד משה בן עטר זיע"א

"ויהי בשלח פרעה" [י"ג, י"ז]

הפרשה מספרת לנו שפרעה הלך ושילח את עם ישראל ממצרים.

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - נאמר "ויהי" לשון צער בשביל לומר לנו שמי גרם לכל הצער הזה? בגלל "בשלח פרעה" שעינו של פרעה הטעתו לחשוב שהוא זה אשר קובע, ובידו לשלח את עם ישראל מארצו, וברצונו יכול הוא גם להכריחם לחזור אליה.

ובאמת אם היה פרעה יודע שאין הדבר ברשותו כלל, הרי שלא היה רודף אחר עם ישראל..

הרי לנו שכאשר האדם מודע לכך שאין הוא קובע ומנהל את העולם, הרי שהיה מתנהג ומתנהל אחרת במשך כל ימי חייו. הטעות הגדולה שהוא בטוח שהכל בשליטתו - הוא הקובע והוא המחליט.

גם אם הוא מודע לכך שה' מנהל את העולם, הרי שבמחשבתו ובאינסטינקט הטבעי הוא מתנהל כמנהל של כל העולם והאמת שבת הקברות מלא באנשים שחשבו איך העולם יסתדר בלעדינו והעולם ממשיך ומתנהל כרגיל..

"אל תמשכני עם רשעים ועם פעלי און דברי שלום עם רעיהם ורעה בלבבם. תן להם כפעלם וכרע מעלליהם כמעשה ידיהם תן להם השב גמולם להם. כי לא יבינו אל פעלת ה' ואל מעשה... יהרסם ולא יבנם. ברוך ה' כי שמע קול תחנוני" [כ"ח, ג - ה]

בעלון הקודם הסברנו ש"אל תמשכני עם רשעים" אלו אותם אנשים אשר לובשים ארבע כנפות ללא ציצית, והם מבטלים במידת המצווה. "ועם פעלי און" הוא מי שטומן משקלותיו במלח, או שמלווה בריבית ואומר שזה המעות של גוי והוא רק השליח, כי תועבת ה' כל עושי עול. **ממשיך בעל ה"זרע שמשון"** - "תן להם כפעלם וכרע מעלליהם" שכן מי שטומן משקלותיו הרי שהוא עובר בגזל, והגם שהוא אינו משתמש בהם משום שנאמר "ואל תשכן באהליך עולה" [איוב א"א, י"ד] ופעמים אף מגיע בין השמשות זמן שכולם טרודים וממהרים בו מאוד ולא ישים לב שהמידה לא כמו שצריך וישתמש בה שלא כדן. המשך אי"ה בשבוע הבא...

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

הלכה למעשה
הרב מנשה מורנו שליזבט"א

בשבת בשירותים גילתי שאין נייר טואלט חתוך, מה אעשה?

אסור לחתוך נייר טואלט בשבת כפי הרגילות ביום חול, ויש בזה חשש איסור דאורייתא משום שלוש מלאכות: א. מחתך. ב. קורע. ג. מתקן מנא. (כ"ז במשנ"ב שמי' סקמ"א). אסור לעשות איסור דאורייתא גם כאשר אדם נמצא במצב של ביזיון גדול, וצורך מאוד הכרחי. (גמ' ברכות כ. שאין עוברין על איסור דאו' בקום ועשה במקום כבוד הבריות).

אולם ניתן להשתמש בנייר בלי לחותכו, ובגמר השימוש ישליכנו לאסלה ויוריד את המים, שבאופן זה אינו עובר על שום איסור דאורייתא. שמחתך שייך כאשר חותך חתיכות מהגליל לצורך שימוש כל שהו, אבל כאשר קודם מנגב ואח"כ מוריד המים, אין כלל שימוש בחתיכה. ואיסור קורע מדאורייתא קיים כאשר הקריעה עושה איזה תיקון בחלק הנפרד מהגליל, ובחלק הנותר בגליל. ובאופן זה, בחלק ההולך עם המים אין שום תיקון, והחלק הנותר בגליל יוצא מעט רטוב ולא חתוך יפה שיחשב תיקון. וכ"ש

מעשה שהיה...

מסופר שבביתו של רבי מנחם מנדל מרימינוב היו נוהגים לאפות ככרות לחם גדולות ולחלקם לעניים. והנה יום אחד הרגיש הרב שככרות הלחם קטנים מהרגיל, שאל את בני ביתו מדוע הם קטנים יותר מהרגיל? הסבירו לו ששער הקמח התייקר... אמר להם הרב "את הכיכרות יש להתקין לפי הרעב ולא לפי השער..." וחזרו לאפות את הכיכרות כמו שאפו תמיד.

מסופר על ר' לוי יצחק מברדיטשוב שאמר לבני קהילתו שאין הוא צריך להשתתף בישיבות הועד, רק אם יבקשו לתקן תקנות חדשות יקראו לו! והנה באחת הפעמים הוזמן הרב לישיבה מפני שרצו לתקן תקנה חדשה, שהעניינים לא יסתובבו בעיר לקבץ נדבות אלא יעמדו ליד בית הכנסת ושם יקבלו נדבות. התמרמר רבי לוי יצחק "מדוע הטרחתם אותי להגיע, הרי אין זו תקנה חדשה?" תמהו הפרנסים ואמרו "למה הרב מתכוון?" אמר רבי לוי יצחק "כבר תקנו זאת בסדום ועמורה..."

שאיסור מתקן מנא אין שייך כאן, שלא תיקן דבר, כמו החותך הנייר קודם שימוש. (כ"ז עיין במשנ"ב שם ובביאור"ל סי"ג ד"ה אין שוברין. ויש מקום לדון לפ"ז שאף איסור דרבנן אין כאן, ע' בביאור"ל שמי' סי"ג ד"ה הנייר. ובודאי שמכיון שנעשה ע"י פס"ר ובמקום כבוד הבריות מותר לכתחילה, ע' משנ"ב שטו' סק"ה, ושכא' סק"ז. ועל כ"ז ע' באז דברו ח"א ס' עט' ס"ק קט').

מי שאין פתרון זה זורם לו, ומרגיש שחייב לחתוך את הנייר לפני השימוש בו. יכול לחתוך את הנייר בשינוי, כגון לתפוס הנייר בין שני רגליו, ולמשוך בעזרת שני גבי היד. (ע"י חיתוך בשינוי נהפך האיסור לדרבנן, והותר במקום כבוד הבריות, כנראה בגמ' הנ"ל בברכות, וכ"ה בשבת פא. וטובה לו. וכ"פ בשו"ע שיב' ס"א. וכ"פ בדין זה הגרי"ש הוב"ד באורח"ש ח"א פי"א הע' לג', וכ"פ בשש"כ פכ"ג סי"ט, שהוסיף שטוב יעשה אם יקפיד בנוסף לחתוך בין הקוביות המחוכות ע"י המפעל. וטובא אתמהא על מש"כ באול"צ ח"ב עמ' רסז', שאין להתיר איסור דרבנן שנגזר ממלאכה, במקום כבוד הבריות, שרק איסור מוקצה התיירו, ונסמך על תס' בביצה ד'. אמנם מצינו כבר בראשונים שנחלקו בזה, ע' תס' סוכה לו: ד"ה בשבת, וכן ברמ"א שיב' ס"א הביא שני השיטות. ובמשנ"ב סק"ח ובכה"ח סקט"ו הביאו מא"ר שהעיקר כהמתיר. שו"ר שכבר העיר עליו ביבי"א ח"ט ס' קח' הע' קפה. ושכ"ה בגמ' מנחות לו: ופסקו בשו"ע יג' ס"ג).

הספר
"מתיקות ועריבות התורה"
חלקים ב' - ג'
עכשיו במחיר מיוחד! 0527151420

"ואלה יעמדו על הברכה" אשר בזכותם עלון זה יוצא לאור

<p>עולם הציצית רח' אלקבץ 4, גבעת שאול, ירושלים (מול בנין סארם) 058-6505815 olam.hatsitsit@gmail.com</p>	<p>פיסטוקס רח' קריית משה 11</p>	<p>מספרת - אליהו 050-9094047 בית וגן 42</p>	<p>לרפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל. אוריה חסיה בת ריזל לאה רינה, מיטל בת גלדס, מיקה אסתר בת עדי, אבנר בן רחל לעילוי נשמת: ישראל בן גאולה ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מוקדש להצלחה, לזיווג הגון, לזרע בר קיימא, ולהצלחת התורם ובני משפחתו ברוחניות ובגשמיות וכל מילי דמייטב.</p>
<p>מ.ס.מ. בניה ושיפוץ שיפוץ כלליים</p>	<p>מפלות רח' קריית משה 11</p>	<p>מכסה הפסגה 10 הפסגה קפה, משקאות, ממתקים, מתנות, לטו, בלונים ועוד..</p>	<p>נעלי קרן אור נעלים לכל המשפחה רח' הרב שלמה אלקבץ 4 גבעת שאול 058-5777795</p>	<p>אליעזרא - אלקטרוניקה פלאפונים, נגנים, מצלמות ועוד... רח' הפסגה 45</p>
<p>ראיה טובה אופטיקה מקצועית 02-652-1859 050-700-3021 opticaraz@gmail.com ג'ארה 37, ירושלים</p>	<p>ברוכים מרקט רח' אליעזר הלוי 2 טל' למשלוחים 02-5633301</p>	<p>צ'אבס בשר • עופות • דגים בית וגן הפסגה 10 02-6439131 מוקד הזמנות, והזמנות בוואפ 050-260-3330</p>	<p>פיצה ואלס בית וגן מקיימים בקשתו של ר' יואל ז"ל לחת יותר ולגבות מחות! 02-64-222-90 יואל'ס PIZZA & MORE המפתח ביד' מלחמת המדינה באמצעות ויתר אילינג</p>	

BOLD | yael71387@gmail.com